

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Martiny Andělové a soudců JUDr. Viléma Šetka a JUDr. Martina Vícha ve věci

žalobkyně: **T. T. B.**, narozené dne „X“
státní příslušnost Vietnamská socialistická republika
bytem „X“
zastoupené advokátem Mgr. Vratislavem Polkou
sídlem Vinohradská 22, 120 00 Praha 2

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra, Komise pro rozhodování ve věcech pobytu
cizinců**, IČO: 00007064
sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, 140 21 Praha 4

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 12. 2020, č. j.
MV-168343-4/SO-2020

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva vnitra, Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců, ze dne 14. 12. 2020, č. j. MV-168343-4/SO-2020, se **pro vadu řízení zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je **povinen zaplatit** žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 10 800 Kč do třiceti dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se žalobou podanou v zákonem stanovené lhůtě prostřednictvím svého právního zástupce domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 12. 2020, č. j.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. W.

(K.ř.č. 1 – rozsudek - 1. strana)

MV-168343-4/SO-2020, jímž bylo zamítnuto její odvolání a potvrzeno rozhodnutí Ministerstva vnitra, Odboru azylové a migrační politiky (dále již jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 17. 8. 2020, č. j. OAM-19870-28/PP-2018, kterým byly podle § 87e odst. 1 písm. c) č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) ve znění účinném do 23. 6. 2014 a podle § 87e odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců ve znění účinném do 30. 7. 2019 zamítnuty žádosti žalobkyně o vydání povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie na území České republiky ze dne 18. 6. 2014 a 13. 11. 2018, neboť účastnice řízení se dopustila obcházení tohoto zákona s cílem získat povolení k přechodnému pobytu na území tím, že účelově uzavřela manželství. Žalobkyně požadovala přiznání náhrady nákladů řízení. Současně podala návrh na přiznání odkladného účinku žaloby, o tomto návrhu bylo rozhodnuto usnesením ze dne 22. 3. 2021, č. j. 108 A 2/2021-26, jímž byl návrh zamítnut.

Žaloba:

2. Žalobkyně v žalobě uvedla, že považuje žalobou napadené, jakož i prvostupňové rozhodnutí, za nezákonné, když je založeno na zcela nesprávných závěrech a závěry v něm činěné jsou naprosto nepodložené v rozporu s principem materiální pravdy ukotvené v § 3 zák. č. 500/2004 Sb., správní řád (dále již jen „správní řád“), což rozhodnutí činí také nepřezkoumatelným. Žalovaný její odvolací námitky odmítl, aniž by odstranil pochybnosti o závěrech prvostupňového rozhodnutí, tedy o tom, že její manželství je účelové, přičemž pominul nejen skutečnost, že bylo třeba zkoumat situaci, ve které se vztah nacházel v době rozhodování správního orgánu prvního stupně, stejně jako se řídit hlediskem nepoškodit účastníky řízení, za situace, kdy závěr o účelovosti manželství není nejen přesvědčivě prokázán, ale ani vyplývá z provedených důkazů.
3. Žalobkyně dále namítala, že pro závěr o obcházení zákona s cílem získat povolení k pobytu nedisponuje správní orgán naprosto žádným podkladem, o který by mohl tento závěr opřít, a jež by byl více nežli pouhou domněnkou postavenou na nikoli standartním manželství účastníků řízení. V této souvislosti odkázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 10. 2015, č. j. 7 Azs 226/2015. Její vztah s manželem je naprosto reálný, prokazatelně trvá již sedm let, tedy po dlouho dobu. Pokud její manželství nebylo plně konzumováno již od svého uzavření, tak tomu bylo pouze z důvodu, že jí bylo opakovaně v rozporu se zákonem bráněno v přicestování na území České republiky za jejím manželem, když její žádosti o vízum byly opakovaně zamítány. Zdůraznila, že její žádost u udělení přechodného pobytu na území podaná již v roce 2014 byla zamítnuta právě napadeným rozhodnutím až po šesti letech. Byla proto nucena získat vízum v jiné členské zemi EU- Slovensku. Je-li jí vytýkáno, že od svého příjezdu na území Slovenska dne 11. 4. 2018 navštívila svého manžela až 10. 10. 2018, bylo tomu tak proto, že nevěděla, že může na toto vízum vstoupit i na území České republiky a rovněž proto, že byla z počátku zahlcena pracovními povinnostmi, přičemž spolu s manželem stále čekali na výsledek řízení o původně podané žádosti o udělení přechodného pobytu. Nicméně skutečnost, že žili odděleně, neznamená, že je jejich manželství účelové, když rozhodný je skutkový stav ke dni vydání rozhodnutí. I z judikatury, konkrétně z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 8. 2012, č. j. 5 As 104/2011-102, vyplývá, že účelovost uzavření manželství je třeba posuzovat po celou dobu správního řízení, a to až do rozhodnutí odvolacího orgánu. Namítala, že ze spisového materiálu přitom nevyplývá, že by se svým manželem nežila, tato skutečnost byla ověřena i pobytovou kontrolou v místě hlášeného bydliště.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. W.

(K.ř.č. 1 – rozsudek - 2. strana)

Žádné důkazy tedy neprokazují, že by bylo manželství účelové. Jakým způsobem si manželé zorganizují svůj osobní život, je jen a jen jejich věcí. Nesouhlasila se závěry správních orgánů, že účelovost jejího manželství byla prokázána z její výpovědi a výpovědi jejího manžela. Má za to, že manželé v průběhu výsledku jasně prokázali, že znají jeden druhého, shodně odpověděli na většinu jim položených otázek, přitom neshody, na něž správní orgán odkazuje, jsou toliko nedůležité povahy a v žádném případě z nich nelze dovodit, že by bylo manželství účelové. A to ani za situace, kdy ona i její manžel měli mít při výsledku na dlani „tahák“, protože z nich je zřejmé, že šlo pouze o čísla, jež na objektivnost případu nemají žádný vliv. Odkázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 12. 2015, č. j. 4 Azs 228/2015-40, dle kterého v případě rodinných příslušníků EU má rozhodující váhu právní status. Pokud cizinec získá právní status manžela unijního občana a správnímu orgánu doloží vznik manželství, je na něj nutné pohlížet jako na rodinného příslušníka občana EU, aniž by musel prokazovat pravost uzavřeného manželství. Teprve v případě, pokud se správnímu orgánu podaří na základě řádných skutkových zjištění jednoznačně prokázat, že výlučným účelem sňatku bylo získání výhodnějšího pobytového oprávnění a že manželé nemají a neměli v plánu vést společný manželský život, je možno uvažovat o účelovém manželství.

4. Žalobkyně dále poukázala na to, že v době podání žádosti disponovala platným pobytovým oprávněním na území Slovenska, které si mohla prodloužit, a to ji opravňovalo i ke vstupu a pobytu na území České republiky, nelze ji tedy osočovat z toho, že se snažila účelovým manželstvím obcházet zákon za účelem legalizace pobytu. Ze spisového materiálu vyplývá, že předložila všechny zákonem požadované náležitosti, přičemž ze žádného v řízení provedeného důkazu nevyplývá (rozhodně ne najisto), že by jejich vztah byl účelový, protože naprosto zjevně žije se svým manželem ve společné domácnosti, společně hospodáří. Naopak nebylo prokázáno, že by snad její manželství ke dni vydání rozhodnutí nebylo konzumováno, či bylo nefunkční, rovněž nebylo prokázáno, že by manželství bylo toliko předstírané, tedy účelové. Z judikatury správních soudů přitom vyplývá, že je nutno prokázat, že manželství je předstírané právě i v době vydání rozhodnutí a že je nutné prokázat kumulativně jak úmysl obcházet zákon o pobytu cizinců k získání pobytového oprávnění, tak i úmysl nevést společný manželství život. V případě pochybností je nutno učinit závěr, že se nejedná o účelové manželství (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 12. 2015, č. j. 4 Azs 228/2015-40).
5. Závěrem žalobkyně uvedla, že rozhodnutí považuje za nepřiměřené, když s ohledem na zcela prokazatelně existující vztah a jeho intenzitu i charakter, v případě neudělení pobytu ji i jejímu manželovi hrozí velmi dramatický dopad do jejich rodinného a soukromého života. K této otázce poukázala na rozhodnutí Evropského soudního dvora ze dne 25. 7. 2008, sp. zn. C-127/08 ve věci Metock a ostatní.

Vyjádření žalovaného k podané žalobě:

6. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě odkázal na odůvodnění svého rozhodnutí, v němž se vypořádal s některými námitkami vznesenými v odvolacím řízení. K námitce žalobkyně o nezákonnosti a nepřezkoumatelnosti rozhodnutí uvedl, že žalobkyně nenamítá žádné konkrétní skutečnosti, které by měly vést k nezákonnosti napadeného rozhodnutí či vadám řízení, které mu předcházelo, a on takové skutečnosti v rámci odvolacího řízení nezjistil. V této otázce odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 2. 2016, č. j. 1 Azs 240/2015-35 a dodal, že v rozhodování podle § 87e odst. 1 písm. c) i d) zákona o

Shodu s prvopisem potvrzuje M. W.

(K.ř.č. 1 – rozsudek - 3. strana)

pobytu cizinců není správnímu orgánu I. stupně zákonem uložena povinnost posuzovat přiměřenost dopadů zamítavého rozhodnutí do soukromého a rodinného života účastnice řízení (rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 20. 3. 2019, č. j. 4 Az 30/2018-22). V projednávaném případě nejsou pochybnosti o tom, že žalobkyně je rodinným příslušníkem občana EU ve smyslu § 15a odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, neboť doložila oddací list, nicméně ve světle ostatních zjištění, které tvoří ucelený řetězec, a které potvrzují, že posuzované manželství bylo uzavřeno s cílem obejít zákon. K nepřezkoumatelnosti odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 11. 2019, č. j. 1 Azs 338/2019-45, a vyjádřil přesvědčení, že podklady pro vydání zamítavého rozhodnutí jsou dostatečné a jsou součástí spisového materiálu, do kterého bylo žalobkyni v souladu se správním řádem umožněno před vydáním rozhodnutí nahlédnout. Žalovaný nesouhlasil ani s námitkou žalobkyně, že správní orgány pominuly situaci, ve které se nacházel její vztah s manželem v době rozhodování, a neřídily se hlediskem, aby nepoškodily účastníky řízení. Výslech žalobkyně i jejího manžela byl proveden dne 11. 4. 2019, místní šetření proběhlo dne 20. 11. 2018, prvostupňové rozhodnutí bylo vydáno dne 17. 8. 2020 a napadené rozhodnutí pak dne 14. 12. 2020. Odkazem na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 6. 1. 2021, č. j. 16 A 67/2020-37, vyjádřil názor, že uvedená prodleva není natolik zásadní, že by v rozhodnutích nemohl správní orgán I. stupně vyjít z dříve zjištěného skutkového stavu. Navíc žalobkyně mohla do vydání prvostupňového rozhodnutí uvést případně další rozhodné skutečnosti, což však neučinila - na výzvu k seznámení se s podklady se žalobkyně dostavila a reagovala pouze ke svému „taháku, k délce řízení a přiměřenosti dopadů rozhodnutí. Žádné nové návrhy či podněty k prošetření manželského soužití nevznesla, načež v odvolání mohla uvést konkrétní skutečnosti vyvracející závěry správního orgánu I. stupně.

7. Při posuzování účelovosti manželství vycházely správní orgány z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 2. 2017, č. j. 2 Azs 355/2016-62, jakož i rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 10. 2013, č. j. 1 As 58/2013-43, který shrnul podstatné indicie, svědčící pro účelovost manželství. V případě žalobkyně bylo prokázáno, že manželství neplní svou funkci, když žalobkyně se v období od roku 2013 do 10. 4. 2018 zdržovala na území Vietnamské socialistické republiky, dne 11. 4. 2018 přicestovala na území Slovenské republiky, do České republiky přicestovala až dne 10. 10. 2018, přičemž v mezidobí se s manželem ani jednou nenavštívili. Mezi výpovědi žalobkyně a jejího manžela se objevily rozpory, když žalobkyně např. nesprávně uvedla místo narození manžela, nevěděla, jakého nejvyššího vzdělání dosáhl, nedokázala uvést jméno jeho syna. Několik rozporů vyplynulo i z popisu seznámení účastníků. Manžel nesprávně uvedl povolání žalobkyně ve Vietnamu. Manželé nepodnikají žádné společné výlety, nemají v plánu dovolenou. K doloženým fotografiím správní orgán I. stupně správně poznamenal, že tyto prokazují, že manžel žalobkyně navštěvoval Vietnam, avšak na většině fotografií je zachycen samostatně, pouze na pěti je zachycena žalobkyně s ním, přičemž tři z těchto fotografií byly pořízeny ve stejný den. Žalovaný proto konstatuje, že intenzita, s jakou manželé tráví společný čas, je velmi nízká a zcela protichůdná jejich tvrzení, že svatbu uzavřeli z důvodu zamilovanosti (nehledě na jazykovou bariéru). Žalovaný shrnul, že manželské soužití nebylo a není udržováno, neboť ze spisového materiálu nevyplývá, že by žalobkyně sdílela s manželem – občanem České republiky - jakoukoli oblast společného života, manželé se neshodli při uvádění svých osobních údajů, nepřispívají k odpovědnosti vyplývající z manželství, nehovoří společným jazykem (komunikují spolu přes jazykový překladač), společně nehosподаří a manžel nezná pobytovou historii žalobkyně na území České republiky.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. W.

(K.ř.č. 1 – rozsudek - 4. strana)

8. Žalovaný nesouhlasil s tím, že by pro své rozhodnutí neměl oporu ve spise. Spisový materiál popisuje pobytovou historii žalobkyně na území České republiky (od roku 2006-2013 neoprávněný pobyt) a její účelové jednání, svědčící o dlouhodobé snaze získat pobytové oprávnění, kdy po návratu do Vietnamské socialistické republiky ve dnech 2. 7. 2013, 5. 11. 2013 a 11. 2. 2014 žalobkyně podala žádosti na zastupitelském úřadu v Hanoji o udělení schengenského víza, které byly zamítnuty. Poté bylo kladně vyhověno její žádosti o udělení víza ve Slovenské republice. Z centrální evidence bylo zjištěno, že manžel žalobkyně byl již jednou ženatý, a to se státní příslušníci Vietnamské socialistické republiky. Podkladem pro vydání napadených rozhodnutí byly především svědecké výpovědi obou manželů, policejní záznamy o provedeném šetření v místě bydliště, vyjádření Velvyslanectví v Hanoji i výpisy z cizineckého informačního systému. Za této situace již nebylo na místě provádět další dokazování, které žalobkyně ani sama v průběhu správního řízení nenavrhla. Správní orgán I. stupně, který neprovedl další důkazy za účelem ověření kvality rodinného života žalobkyně a jejího manžela, postupoval podle žalovaného správně postupem podle § 51 odst. 3 správního řádu. Důkazní břemeno spočívá na žalobkyni a ta mohla veškeré relevantní skutečnosti v průběhu správního řízení tvrdit, neučinila-li tak, nelze nastalý stav přičítat k tíži správního orgánu I. stupně. Vyjádřil přesvědčení, že ačkoli byla žalobkyně držitelkou víza na území jiného členského státu, v předmětném řízení bylo prokázáno obcházení zákona žalobkyně za účelem legalizace pobytu na území České republiky, tj. účelově uzavřené manželství s občanem České republiky. Skutkový stav zjištěný správním orgánem I. stupně plně odpovídá § 3 správního řádu. Dlouhá doba trvání manželství je jediná skutečnost, která svědčí ve prospěch tohoto svazku, zbylé jednání žalobkyně prokazuje, že toto manželství však od uzavření do současné doby neplní svou funkci.
9. Žalovaný se vymezil i proti námitce žalobkyně, že jde o akt libovůle, připustil, že žádost žalobkyně již byla opakovaně zamítnuta, popsal průběh i výsledky předcházejících správních řízení, nicméně poukázal na to, že předcházející řízení se nezabývala zkoumáním účelovosti manželství žalobkyně.
10. K námitce žalobkyně o tom, že napadené rozhodnutí fakticky ohrožuje existenci vztahu a je dramaticky nepřiměřené, žalovaný uvedl, že právní řád České republiky nezakotvuje právo či nárok žalobkyně na pobyt na území České republiky, jak judikoval Ústavní soud v nálezu III. ÚS 260/04. Česká republika, jako suverénní stát, stanoví podmínky, za kterých připustí pobyt cizích státních příslušníků na svém území s ohledem na veřejný zájem státu. V projednávaném případě nedošlo k porušení mezinárodních závazků, kterými je Česká republika vázána, v dispozici žalobkyně bylo chovat se v souladu s právním řádem České republiky a nezadat správním orgánům zákonný důvod pro zamítnutí její žádosti. Spisovým materiálem bylo prokázáno, že žalobkyně se svým manželem nemají s ohledem na frekvenci vzájemných návštěv mezi sebou takový citový vztah, který by mohl mít dopad na rodinný život manželů. Navrhl proto, aby krajský soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Posouzení věci soudem:

11. O žalobě soud rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále již jen „s. ř. s.“) bez jednání, neboť žalobkyně i žalovaný s tím výslovně souhlasili.

12. Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v řízení vedeném podle části třetí, prvního dílu, hlavy druhé s. ř. s., která vychází z dispoziční zásady vyjádřené v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 věty druhé a třetí a § 75 odst. 2 věty první s. ř. s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost rozhodnutí správního orgánu, a to pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během 30 denní lhůty po oznámení napadeného rozhodnutí dle § 172 odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Povinností žalobce je proto tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení, a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních námitek musí soud přihlídnout k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s. ř. s.
13. Po přezkoumání skutkového a právního stavu a po prostudování obsahu předloženého správního spisu dospěl soud k závěru, že žaloba je důvodná. Primárně se soud zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti, spočívající v nedostatečném vypořádání odvolacích námitek uplatněných žalobkyní. Na tomto místě je nutno zdůraznit, že platná právní úprava neupravuje žádným způsobem v předmětném řízení koncentraci ve vztahu k uplatnění odvolacích důvodů v případě, že bylo řádně a včas ze strany účastníka řízení podáno odvolání. Platná právní úprava tedy nebránila žalobkyni doplnit její odvolací námítka v době po včasné podaném odvolání do vydání rozhodnutí o odvolání. Naopak správní orgány stíhá povinnost se i s odvolacími námitkami uplatněnými v doplnění odvolání podaném před vydáním odvolacího rozhodnutí řádně vypořádat.
14. Soud se neztotožnil s námitkou žalovaného, že žalobkyně nenamítá žádné konkrétní skutečnosti, které by měly vést k nezákonnosti napadeného rozhodnutí či vadám řízení. Žalobní námítka vznesené žalobkyní neshledal obecně formulovanými, nejde o prostý výčet porušení právních předpisů bez uvedení toho, v čem konkrétně se správní orgány dopustily pochybení a jakým způsobem mělo v důsledku toho dojít ke krácení práv žalobkyně. Žalobkyně vylíčila, jakých konkrétních nezákonných kroků, postupů, úkonů, úvah, hodnocení či závěrů se měl správní orgán vůči ní dopustit rozhodnutím samotným, odkázala na okolnosti, jež jsou popsány či jinak zachyceny ve správním spise. Namítala, že závěry rozhodnutí jsou v rozporu s principem materiální pravdy (§ 3 správního řádu), vznášela konkrétní argumentaci k jednotlivým dílčím závěrům správního orgánu a namítala nepřezkoumatelnost rozhodnutí.
15. Nejvyšší správní soud se opakovaně vyjádřil k tomu, v čem lze shledávat nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů (k tomu srov. rozsudek ze dne 7. 11. 2019, č. j. 1 Azs 338/2019-45 či rozsudek ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75), v nichž vyslovil, že nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů je založena na nedostatku důvodů skutkových, nikoliv na dílčích nedostatecích odůvodnění soudního rozhodnutí. Musí se přitom jednat o vady skutkových zjištění, o něž soud opírá své rozhodovací důvody. Za takové vady lze považovat případy, kdy soud opřel rozhodovací důvody o skutečnosti v řízení nezjišťované, případně zjištěné v rozporu se zákonem, anebo případy, kdy není zřejmé, zda vůbec nějaké důkazy byly v řízení provedeny.
16. V posuzovaném případě správní orgány rozhodovaly o dvou žádostech žalobkyně o povolení k přechodnému pobytu na území České republiky, ve kterých jako důvod žalobkyně uváděla sloučení s manželem I. Z.
17. Podle § 87b odst. 1 zákona o pobytu cizinců ve znění do 30. 7. 2019 „rodinný příslušník občana Evropské unie, který sám není občanem Evropské unie a doprovází občana

Evropské unie na území nebo následuje občana Evropské unie, který na území pobývá, je povinen požádat ministerstvo o vydání povolení k přechodnému pobytu, pokud hodlá na území pobývat přechodně po dobu delší než 3 měsíce“. Podle § 15a odst. 4 zákona o pobytu cizinců „ustanovení tohoto zákona týkající se rodinného příslušníka občana Evropské unie se použijí i na cizince, který je rodinným příslušníkem státního občana České republiky“. Podle § 87e odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců ve znění do 23. 6. 2014 a § 87e odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců ve znění do 30. 7. 2019 platí, že žádost o vydání povolení k přechodnému pobytu bude zamítnuta, pokud se žadatel „dopustil obcházení tohoto zákona s cílem získat povolení k přechodnému pobytu na území, zejména pokud účelově uzavřel manželství“.

18. Vzhledem k tomu, že právní úprava zákona o pobytu cizinců vychází z práva Evropské unie (§ 1 odst. 1 zákona o pobytu cizinců), je při posuzování účelovosti uzavření manželství vhodné vycházet jednak ze sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě ze dne 2. 7. 2009, KOM (2009) 313 final, o pokynech pro lepší provádění a uplatňování směrnice 2004/38/ES o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, jednak z rezoluce Rady ze dne 4. 12. 1997, 97/C 382/01, o opatřeních, která je třeba přijmout pro potírání účelových manželství (dále jen „rezoluce Rady“). Dle čl. 1 této rezoluce je za účelový sňatek třeba považovat „sňatek uzavřený mezi občanem členského státu nebo občanem třetí země legálně usazeným ve členském státě a občanem třetí země pouze s účelem obejití pravidel vstupu a pobytu občanů třetí země a získání povolení nebo oprávnění k pobytu pro občana třetí země“.
19. Podstatné indicie, které na možnou účelovost manželství ukazují, výstižně shrnuje rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 10. 2013, č. j. 1 As 58/2013 – 43. Dle něho mohou být přínosným inspiračním zdrojem především jednotlivé faktory plynoucí z čl. 2 rezoluce Rady, kterými jsou například skutečnosti, že není udržováno manželské soužití; chybí společné přispívání k odpovědnostem vyplývajícím z manželství; manželé se nikdy před sňatkem neviděli; manželé se neshodnou při uvádění svých osobních údajů, důležitých osobních informací či informací o průběhu první schůzky; manželé nehovoří společným jazykem; sňatku předcházelo předání finanční částky; některý z manželů v minulosti uzavřel účelový sňatek nebo se dopustil porušení předpisů o pobytu cizinců.
20. Podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu je na správních orgánech, aby v řízení prokázaly účelovost uzavření manželství (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 10. 2013, č. j. 1 As 58/2013 – 43), přičemž obcházení zákona musí být žadateli o povolení k přechodnému pobytu přičitatelné a současně musí být naplněna subjektivní stránka ve vztahu k jednání obcházejícímu zákon ve formě přímého úmyslu (rozsudek ze dne 27. 9. 2016, č. j. 6 Azs 157/2016 – 32). Takový závěr předpokládá úplné zjištění rozhodujících skutečností a jejich posouzení ve vzájemných souvislostech. Rozhodně není možné dosáhnout uspokojivého výsledku zdůrazňováním dílčích okolností. Precizním soustředěním skutkového podkladu a vyhodnocením důkazů je třeba vytvořit logický řetězec skutkových okolností nevzbuzující důvodné pochybnosti o skutkovém základu posuzované věci (rozsudek ze dne 30. 4. 2014, č. j. 3 As 101/2013 – 34). Při posuzování účelovosti manželství je nutné prokázat kumulativně jak úmysl obházet zákon o pobytu cizinců k získání pobytového oprávnění, tak i úmysl vést společný manželský život. Důkazní břemeno ohledně uvedených skutečností nese správní orgán a v případě pochybností je nutno učinit závěr, že se nejedná o účelové manželství.

21. Na tomto místě musí soud konstatovat, že došlo k zatížení žalobou napadeného rozhodnutí nepřezkoumatelností, spočívající v nedostatku důvodů ve smyslu § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s., a to proto, že se odvolací správní orgán nevypořádal s námitkami a důkazy, které žalobkyně v odvolání a jeho doplnění uvedla a označila, jak bude níže rozvedeno, a z tohoto důvodu není přezkoumatelné, zda unesl důkazní břemeno a bez pochybností prokázal, že manželství žalobkyně a I. Z. je účelové.
22. V posuzovaném případě soud z obsahu správního spisu zjistil, že žalobkyně proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně ze dne 17. 8. 2020 podala včasné odvolání, které blíže neodůvodnila, proto byla správním orgánem vyzvána k odstranění vad odvolání ve stanovené lhůtě. Žalobkyně podáním došlým správnímu orgánu I. stupně doplnila odvolání, v doplnění namítala nezákonnost rozhodnutí, kterou shledávala v tom, že je založeno na zcela nesprávných závěrech, závěry v něm činěné jsou naprosto nepodložené v rozporu s principem materiální pravdy. Vytýkala správnímu orgánu, že pro závěr o obcházení zákona s cílem získat povolení k pobytu nedisponuje žádným podkladem. Následně pak žalobkyně podáním došlým správnímu orgánu I. stupně dne 25. 11. 2020 doložila jako přílohu potvrzení o účasti na jazykovém kurzu českého jazyka ze dne 12. 10. 2020 a 29 ks fotografií ze společného života žalobkyně s manželem. Z postoupení odvolání a podkladových materiálů k jeho projednání ze dne 20. 10. 2020 a postoupení dodatečných materiálů k podanému odvolání ze dne 30. 11. 2020 je patrné, že správní orgán I. stupně postoupil odvolacímu orgánu 29 ks fotografií a potvrzení o účasti žalobkyně na kurzu českého jazyka. Ve správním spise je obsaženo potvrzení o účasti žalobkyně na kurzu českého jazyka ze dne 12. 10. 2020, fotografie však nikoli. K dotazu soudu žalovaný sdělil, že tyto fotografie byly zřejmě v důsledku manipulace se správním spisem ze spisu vytraceny. S ohledem na celkový objem zpracovávaných spisů není možné předmětné fotografie dodatečně dohledat. Vyjádřil názor, že s ohledem na důvod zamítnutí žádosti žalobkyně i na shromážděné podklady pro rozhodnutí, nemohly předmětné fotografie zvrátit konečné rozhodnutí ve věci.
23. Podle § 68 odst. 1 správního řádu, rozhodnutí obsahuje výrokovou část, odůvodnění a poučení účastníků.

Podle § 68 odst. 3 správního řádu, v odůvodnění se uvedou důvody výroku nebo výroků rozhodnutí, podklady pro jeho vydání, úvahy, kterými se správní orgán řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů, a informace o tom, jak se správní orgán vypořádal s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádřením k podkladům rozhodnutí. V případě, že podkladem rozhodnutí jsou písemnosti a záznamy, které jsou za podmínek v § 17 odst. 3 uchovávány odděleně mimo spis, v odůvodnění rozhodnutí se na tyto podklady odkáže takovým způsobem, aby nebyl zmařen účel jejich utajení; není-li to možné, uvedou se v odůvodnění rozhodnutí pouze v obecné rovině skutečnosti, které z těchto podkladů vyplývají.

Podle § 93 odst. 1 správního řádu., jestliže v této hlavě není stanoveno jinak, pro řízení o odvolání se obdobně použijí ustanovení hlav I až IV, VI a VII této části.

24. Ze shora uvedeného zákonného ustanovení plyne, že odůvodnění rozhodnutí shrnuje výsledky správního řízení. Obsahuje důvody učiněného výroku (výroků), podklady, na jejichž základě bylo rozhodnuto, úvahy a myšlenkové pochody správního orgánu, jimiž se správní orgán při hodnocení podkladů a výkladu právních předpisů ubíral a podle nichž rozhodl. Nezbytnou součástí odůvodnění je vypořádání se s návrhy a námitkami účastníků

a vyjádřeními účastníků. Ústavní soud v nálezu sp. zn. I. ÚS 729/2000 uvedl, že zásadám spravedlivého procesu, vyplývajícím z Listiny základních práv a svobod, nutno rozumět tak, že ve spojení s obecným procesním předpisem (v daném případě správním řádem) musí být dána jeho účastníkovi možnost vyjádřit se nejen k provedeným důkazům (čl. 38 odst. 2 Listiny) a k věci samé, ale také navrhnout důkazy, jejichž provedení pro zjištění svých tvrzení pokládá za potřebné; tomuto procesnímu právu účastníka odpovídá povinnost soudu nejen o vznesených návrzích rozhodnout, ale také, pokud jim nevyhoví, ve svém rozhodnutí vyložit, z jakých důvodů (zpravidla ve vztahu k hmotněprávním předpisům, které aplikoval, a k právním závěrům, k nimž na skutkovém základě věci dospěl) navržené důkazy neprovedl, resp. proč je pro základ svých skutkových zjištění nepřevzal; jestliže tak obecný soud neučiní, zatíží své rozhodnutí nejen vadami, spočívajícími v porušení obecných procesních předpisů, ale současně postupuje v rozporu se zásadami vyjádřenými v hlavě páté Listiny". Byť se v rozhodnutí hovoří o postupu soudu, lze předmětné závěry aplikovat i ve vztahu k rozhodování správních orgánů a k významu odůvodnění správního rozhodnutí.

25. V dané věci žalobkyně v odvolacím řízení označila dva návrhy na provedení nových důkazů, a to 29 ks fotografií, které měly dokumentovat její soužití s manželem, a potvrzení o její účasti na kurzu českého jazyka. Žalovaný se však těmito důkazy a k nim vztaženými námitkami o nedostatečném zkoumání skutečného stavu soužití žalobkyně a jejího manžela správním orgánem I. stupně nezabýval. S těmito návrhy na provedení důkazů se v odůvodnění napadeného rozhodnutí žádným způsobem nevypořádal, tedy nevzal v úvahu ani jejich obsah, případně neuvedl, zda jde o návrhy na provedení nových důkazů, které byly žalobkyní uplatněny v rozporu s § 82 odst. 4 správního řádu, podle kterého platí, že k novým skutečnostem a k návrhům na provedení nových důkazů, uvedených v odvolání nebo v průběhu odvolacího řízení, se přihlédne jen tehdy, jde-li o takové skutečnosti nebo důkazy, které účastník nemohl uplatnit dříve. Namítá-li účastník, že mu nebylo umožněno učinit v řízení v prvním stupni určitý úkon, musí být tento úkon učiněn spolu s odvoláním. Jelikož tak neučinil, zatížil tím řízení vadou spočívající v nepřezkoumatelnosti rozhodnutí pro nedostatek důvodů, neboť ze žalobou napadeného rozhodnutí nelze zjistit, zda k žalobkyní navrženým důkazům žalovaný nepřihlédl proto, že byly uplatněny v rozporu se zásadou koncentrace upravenou v § 82 odst. 4 správního řádu, nebo proto, že by tyto důkazy nebyly způsobily vyvrátit závěr správního orgánu o účelovosti manželství žalobkyně.
26. Z výše uvedených důvodů soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná, a proto napadené rozhodnutí výrokem I. zrušil podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a podle § 78 odst. 4 s. ř. s. vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení. V souladu s ustanovením § 78 odst. 5 s. ř. s. je správní orgán v dalším řízení vázán právním názorem soudu vysloveným v tomto rozsudku.
27. Vzhledem ke skutečnosti, že soud shledal žalobou napadené rozhodnutí nepřezkoumatelným pro nedostatek důvodů, nezabýval se již dalšími žalobními námitkami.
28. Výrok II., o náhradě nákladů řízení, vychází z § 60 odst. 1 věty první s. ř. s., podle něhož, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Jelikož žalobkyně měla ve věci plný úspěch, soud podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. uložil žalovanému povinnost zaplatit jí do třiceti dnů od právní moci

Shodu s prvopisem potvrzuje M. W.

(K.ř.č. 1 – rozsudek - 9. strana)

tohoto rozsudku náhradu nákladů řízení o předmětné žalobě ve výši 10 800 Kč. Tato částka se skládá z částky 4 000 Kč za zaplacený soudní poplatek za žalobu a návrh na odkladný účinek; dále z částky 6 200 Kč za dva úkony právní služby po 3 100 Kč podle § 7, § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), [převzetí a příprava zastoupení - § 11 odst. 1 písm. a), podání žaloby - § 11 odst. 1 písm. d)]; a dále z náhrady hotových výdajů po 300 Kč podle § 13 odst. 1, 3 advokátního tarifu, tj. z částky 600 Kč. Zástupce žalobkyně požadoval i náhradu 21 % daně z přidané hodnoty, nicméně potvrzení o tom, že je plátcem této daně, nepřipojil k žalobě, a neučinil tak, ani přes výzvu soudu, proto mu náhrada této daně nebyla přiznána.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Ústí nad Labem 19. července 2021

Mgr. Martina Andělová v. r.
předsedkyně senátu